

VEJLEDNING OM MUSEERS RET TIL REFUSION AF MOMS OG AFGIFTER

Mange museer får ikke refunderet de moms- og afgiftsbeløb, som de er berettigede til.

Denne vejledning har til formål at sætte fokus på museers rettigheder i forhold til refusion af moms og afgifter, således at det enkelte museum efter at have læst vejledningen kan vurdere, om det betaler for meget i moms og afgifter, og om museet har penge til gode hos SKAT.

Vejledningen er baseret på vores opfattelse af gældende ret og praksis pr. 25. september 2006. Den beskriver i overordnet form reglerne for museers ret til refusion af moms og afgifter, og den giver derfor ikke svar på alle detailspørgsmål.

Vejledningen er særligt møntet på museer, der ikke er offentligt ejede.

De offentligt ejede museer er som udgangspunkt underlagt nøjagtig de samme momsregler som ikke offentligt ejede, men i modsætning til sidstnævnte får de offentligt ejede museer helt eller delvist deres momsudgifter refunderet via offentlige udligningsordninger. De kan dog ikke få godtgjort deres udgifter til el- og vandafgift via udligningsordningerne. Disse afgifter kan de offentligt ejede museer imidlertid være berettigede til at få godtgjort fra SKAT, jf. afsnittet ”Godtgørelse af el- og vandafgift”.

De ikke offentligt ejede museer er derimod ikke underlagt en momsudligningsordning, og de har kun et sted at henvende sig, hvis de helt eller delvist skal have deres momsudgifter refunderet, og dette sted er SKAT.

Momsrefusion fra SKAT kræver som minimum momspligtige indtægter, og sådanne indtægter har langt de fleste museer

Alle museer har momsfrie indtægter, og de udgør hovedparten af museets indtægter. Det er hovedsageligt entréindtægter, tilskud, gaver og arv. Hvis et museum kun har momsfrie indtægter og ingen momspligtige indtægter, kan museet ikke opnå momsrefusion.

Skal SKAT helt eller delvist refundere et museums momsudgifter, kræver det som minimum, at museet har nogle momspligtige indtægter.

Museer kan typisk have følgende momspligtige indtægter:

- Salg fra butik (f.eks. bøger, plakater, postkort, gaveartikler og kunsthåndværk)
- Salg fra café/cafeteria/restaurant/automat (f.eks. kaffe, te, vand, kager og mad)
- Sponsorindtægter, hvor sponsor får en modydelse fra museet i form af f.eks. markedsføring af sponsor
- Udlejning af medarbejdere
- Konsulent-/rådgivningsbistand

- Udlejning/bortforpagtning af fast ejendom, herunder enkelte lokaler - dog kun hvis museet har valgt at opkræve moms af lejen og har en speciel registrering hos SKAT
- OBS! - Indtægter fra arkæologiske undersøgelser bliver momspligtige i 2007, jf. afsnittet ”Indtægter fra arkæologiske undersøgelser”.

Jo flere momspligtige indtægter, som et museum har, jo større momsudgifter kan museet få refunderet. Museer har derfor en økonomisk interesse i at have så mange momspligtige indtægter som muligt, jf. afsnittet ”Beregning af det delvise momsfradrag”.

Indtægter fra arkæologiske undersøgelser

Indtægter fra arkæologiske undersøgelser er i dag momsfrie, men SKAT har bestemt, at denne momsfrigørelse ikke længere kan opretholdes. SKAT har endnu ikke udmeldt, hvornår momsfrigørelsen stopper, men det vil sandsynligvis blive foråret 2007. Tilskud til udgravninger vil stadig være momsfrie.

Ændringen betyder, at indtægter fra arkæologiske undersøgelser fremover vil blive momspligtige, og museerne skal opkræve moms af disse indtægter, når de sender en regning.

Museer med indtægter fra arkæologiske undersøgelser vil i fremtiden opnå en større momsrefusion, end de gør i dag, fordi de øger deres momspligtige indtægter i kraft af, at indtægterne fra de arkæologiske undersøgelser bliver momspligtige - jo flere momspligtige indtægter, som et museum har, jo større momsudgifter kan museet få refunderet, jf. afsnittet ”Beregning af det delvise momsfradrag”.

Momsen kan for den, der skal betale for de arkæologiske undersøgelser, være neutral eller en yderligere udgift. For virksomheder er momsen neutral, medmindre virksomhederne bygger boliger. For stat, amter og kommuner er momsen også neutral. For virksomheder, der bygger boliger, og for private er momsen umiddelbart en yderligere udgift. De fleste virksomheder, der bygger boliger, vil dog næppe anse denne yderligere momsudgift som en særlig økonomisk belastning set i forhold til de samlede udgifter til byggeriet.

Kulturarvsstyrelsen har oplyst, at den vil informere de berørte museer om den praktiske betydning af, at indtægter fra arkæologiske undersøgelser bliver momspligtige, herunder informere om relevante overgangsordninger.

Hvad indebærer momspligtige indtægter?

Hvis museet har momspligtige indtægter, der årligt overstiger 50.0000 kr., skal museet lade sig momsregistrere hos SKAT.

Hvis museets momspligtige indtægter ikke overstiger 50.000 kr. årligt, har museet ret til at blive momsregistreret.

Når et museum er momsregistreret, skal det opkræve moms af de momspligtige indtægter, og denne moms skal museet indbetale til SKAT.

De momspligtige indtægter bevirker, at SKAT helt eller delvist vil refundere momsen på en række af de udgifter, som museet har.

Det er vigtigt at bemærke, at det ikke er momsregistreringen, men museets momspligtige indtægter, som udløser retten til momsrefusion fra SKAT. Hvis et museum derfor ikke har været momsregistreret, selv om det har haft momspligtige indtægter, kan museet alligevel med visse tidsmæssige begrænsninger opnå momsrefusion, jf. afsnittet ”Forældelse af moms- og afgiftskrav”.

Hvordan fungerer momsrefusionen i praksis, når museet er momsregistreret?

Når museet er momsregistreret, modtager det en momsangivelse fra SKAT typisk hvert kvartal eller hvert halvår. På denne angivelse anfører museet, hvor meget momsen af de momspligtige indtægter har udgjort det sidste kvartal/halvår (salgsmoms), og hvor meget momsen i det samme kvartal/halvår har udgjort af de udgifter, som SKAT vil refundere (købsmoms). Differencen mellem salgsmomsen og købsmomsen skal museet enten betale eller have retur fra SKAT afhængig af, om salgsmomsen eller købsmomsen er størst.

Da købsmomsen bliver fradraget salgsmomsen på momsangivelsen, fungerer købsmomsen som et momsfradrag.

Hvad kan museet få momsfradrag for?

Momsloven opererer med tre former for momsfradrag; fuldt, delvist og intet. Det betyder, at enhver momsbelagt udgift, som et museum med momspligtige indtægter har, er omfattet af én af de tre muligheder. Det er i denne sammenhæng uden betydning, om museet betaler udgiften med offentlige tilskud, donationer, sponsorater, lån eller andre midler.

Fuldt momsfradrag

Museet har ret til fuldt momsfradrag af de udgifter, som udelukkende vedrører museets momspligtige indtægter/aktiviteter/arealer. Eksempelvis har museet ret til at fradrage hele momsen af udgifterne til bøger, hvis museet sælger disse bøger.

Delvist momsfradrag - også kaldet det glemte fradrag, fordi flere museer ikke er opmærksomme på det

Hvis museets udgifter både vedrører museets momspligtige indtægter/aktiviteter/arealer og dets momsfrie indtægter/aktiviteter/arealer, har museet ret til delvist at fradrage momsen af disse udgifter. Man kalder ofte sådanne udgifter for fællesudgifter.

Det indebærer, at museet delvist kan få refunderet momsen af udgifter til f.eks. el, vand, varme, administration, edb, revision, telefon, alarmanlæg og opførelse, renovering og vedligeholdelse af visse bygninger/lokaler, jf. nærmere om sidstnævnte udgifter i afsnittet ”Bygninger/lokaler”.

Størrelsen og beregningen af det delvise momsfradrag er beskrevet i afsnittet ”Beregning af det delvise momsfradrag”.

Intet momsfradrag

Har museet udgifter, der udelukkende vedrører museets momsfrie indtægter/aktiviteter/arealer, har museet ikke ret til at fradrage hverken helt eller delvist momsen af disse udgifter. Det kan eksempelvis være udgiften til lamper i et udstillingslokale, der kun benyttes til udstilling.

En skematisk oversigt over et museums ret til momsfradrag

Bygninger/lokaler

Hvis et museum har udgifter til opførelse, renovering og vedligeholdelse af bygninger/lokaler, er anvendelsen af de berørte bygninger/lokaler afgørende for museets ret til fradrag for momsen af udgifterne hertil.

Såfremt museet udelukkende anvender bygningerne/lokalerne til momspligtige aktiviteter, som f.eks. bogudsalg eller café, har museet ret til at fradrage hele momsen af udgifterne.

Anvender museet bygningerne/lokalerne til både momspligtige og momsfrie aktiviteter, som eksempelvis administration, gangarealer, garderobe, toiletter eller indgangsparti, har museet ret til delvist at fradrage momsen af udgifterne. Hvis museet har udstillingslokaler, som også bliver anvendt til lejlighedsvis udlejning, og museet opkræver moms af lejeindtægten, bliver disse lokaler ligeledes omfattet af retten til delvist momsfradrag. Størrelsen og beregningen af det delvise momsfradrag er beskrevet i afsnittet ”Beregning af det delvise momsfradrag”.

Alle udgifter til vedligeholdelse og renovering af udenomsarealer, som f.eks. udgifter til maskiner og beplantning, er også omfattet af retten til delvist momsfradrag.

Har museet udgifter til opførelse, renovering og vedligeholdelse af bygninger/lokaler, der udelukkende anvendes til momsfrie aktiviteter, som eksempelvis et ”rent” udstillingslokale, har museet ikke ret til at fradrage momsen af disse udgifter hverken helt eller delvist. Hvis museet lægger en mindre momspligtig aktivitet ind (f.eks. lejlighedsvis udlejning, hvor museet opkræver moms af lejeindtægten) i disse bygninger/lokaler, får museet imidlertid ret til delvist at fradrage momsen af udgifterne til opførelse, renovering og vedligeholdelse.

Da der ofte er tale om betydelige momsudgifter i forbindelse med opførelse, renovering og vedligeholdelse af bygninger/lokaler, er det en god ide at vurdere projektet i momsmæssig henseende, inden museet går i gang, idet selv små ændringer kan betyde store forskelle i momsrefusionen.

Beregning af det delvise momsfradrag

For udgifter, som ikke omfatter opførelse, renovering og vedligeholdelse af bygninger/lokaler, skal museet beregne det delvise momsfradrag på grundlag af en brøk.

Denne brøk ser som hovedregel således ud:

$$\frac{\text{Museets årlige momspligtige indtægter eksklusive moms}}{\text{Museets samlede årlige indtægter eksklusive moms reduceret med offentlige tilskud, arv, donationer og salg af fast ejendom}} = X\%$$

X afrundes herefter opad til nærmeste hele tal. Hvis X eksempelvis er 49,04%, afrundes procenten opad til 50%.

Det betyder, at museet i år 1 får fradrag for 50% af momsen af de udgifter, som berettiger til delvist momsfradrag, f.eks. el, vand, varme m.fl., jf. afsnittet ”Hvad kan museet få momsfradrag for”.

I år 2 fortsætter museet med at tage a conto fradrag for 50% af momsen af ovennævnte udgifter. Når år 2 er omme, beregner museet den korrekte delvise momsfradragprocent for år 2, idet det først er på dette tidspunkt, at museet kender de faktiske regnskabstal for år 2, herunder størrelsen af de momspligtige indtægter.

Hvis den korrekte delvise momsfradragprocent for år 2 er større end 50%, har museet krav på at få et større momsfradrag end a conto momsfradraget. Er den korrekte delvise momsfradragprocent for år 2 mindre en 50%, skal museet indbetale/tilbagebetale differencen mellem a conto momsfradraget og det endeligt beregnede momsfradrag.

Det er vigtigt at bemærke, at har et museum gratis éntre, kan museet som udgangspunkt ikke anvende ovennævnte brøk ved beregning af museets delvise momsfradragprocent. I stedet skal dette museum opgøre den delvise momsfradragprocent på baggrund af et skøn. Den skønsmæssige delvise momsfradragprocent vil alt andet lige vil være betydelig mindre end den beregnede delvise momsfradragprocent.

Bygninger/lokaler

Hvis museets udgifter til opførelse/renovering/vedligeholdelse af bygninger/lokaler berettiger til delvist momsfradrag, skal museet opgøre den delvise momsfradragprocent som et skøn. Der kan i flere konkrete situationer være belæg for, at den skønsmæssige delvise momsfradragprocent bliver sat til det samme som den beregnede delvise momsfradragprocent.

Godtgørelse af el- og vandafgift

Museer, herunder også de offentligt ejede museer, kan som udgangspunkt få godtgjort el- og vandafgift med samme procentdel som den beregnede delvise momsfradragprocent.

Hvis den delvise momsfradragprocent er 50%, kan museet få godtgjort el- og vandafgift med følgende satser, jf. dog nedenfor om el forbrugt til opvarmning af lokaler og vand:

- 50% af 100% af elafgiften
- 50% af 100% af elsparebidraget
- 50% af 75% af eldistributionsbidraget
- 50% af 10% af CO₂-afgiften (før den 1. januar 2005)

- 50% af 100% af vandafgiften (statsafgiften).

Museet har ikke ret til godtgørelse af den elafgift, som vedrører forbruget af elektricitet, der er anvendt til opvarmning af lokaler (elradiatorer) eller vand. Hvis museet ikke kan måle dette forbrug, skal det anvende nogle standardsatser til beregning af den ikke godtgørelsesberettigede elafgift.

Har museet flere elmålere, er der ikke ret til elafgiftsgodtgørelse på de elmålere, som kun dækker et momsfrit areal, f.eks. ”rene” udstillingslokaler. Der vil i så fald heller ikke være ret til momsfradrag af eludgiften.

Forældelse af moms- og afgiftskrav

Bliver et museum opmærksom på, at det ikke har opnået den momsrefusion og afgiftsgodtgørelse, som museet er berettiget til, kan museet gøre den glemte momsrefusion/afgiftsgodtgørelse op 3 år tilbage og søge SKAT om udbetaling af beløbet.

Hvis museet er på halvårlig momsafregning, bliver den 3-årige frist målt på halve år. Eksempelvis forælder moms- og afgiftskrav, der vedrører udgifter afholdt i 2. halvår af 2003, den 1. marts 2007, idet 1. marts er betalingsdato for 2. halvårs momsafregning.

Er museet på kvartalsvis momsafregning, bliver den 3-årige frist målt på kvartaler. Eksempelvis forælder moms- og afgiftskrav, der vedrører udgifter afholdt i 3. kvartal af 2003, den 10. november 2006, idet 10. november er betalingsdato for 3. kvartals momsafregning.

Der sker således en løbende forældelse af museernes moms- og afgiftskrav.

Hvis der er tale om glemte momsfradrag vedrørende bygninger/lokaler, og de afholdt bygnings-/lokaleudgifter er mere end 3 år gamle, kan museet i visse tilfælde alligevel opnå et momsfradrag.

Lønsumsafgift

Museer, hvis driftsudgifter årligt bliver dækket af offentlige tilskud med mindst 50%, skal ikke betale lønsumsafgift.

Hvis driftsudgifterne kun bliver dækket af offentlige tilskud med f.eks. 45%, skal museet som udgangspunkt betale lønsumsafgift. Er museet en selvejende institution, udgør lønsumsafgiften 5,33% af den lønsum, som medgår til museumsaktiviteterne.

Bliver et museum omfattet af lønsumsafgiftspligten, har det ret til at udfærdige et særskilt sektorregnskab. Dette regnskab kan i bedste fald bevirke, at museet helt slipper for at betale lønsumsafgiften, eller at museet i det mindste får minimeret den lønsumsafgift, som museet skal betale.

Skatteafdelingen

Århus, den 25. september 2006

Klaus Okholm
partner

Elsebeth Hjortshøj Rasmussen
director